

Hyvinvointifaktoja

UUSMAALAISISTA IKÄIHMISSÄ -nostoja

Paula Häkkänen | Innovaatio ja strategiaverkosto – aamuinglaus 3.11.2021

HUS PERUSTERVEYDENHUOLLON YKSIKKÖ - HYTE-TIIMI

Tarjoamme terveydenhuoltolakiin perustuen asiantuntemustamme ja tukea väestömme hyvinvoinnin ja terveyden edistäjänä Uudenmaan kunnille ja tuleville hyvinvointialueille.

Järjestämme koulutuksia eri alojen ammattilaisille sekä keräämme erilaisia seurantatietoja, joiden avulla edistämme yhteistyössä kuntien kanssa alueemme väestön hyvinvointia ja terveyttä.

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

Tavoite: Ottaa käyttöön yhdessä Uudenmaan kuntien, sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatioiden sekä järjestöjen kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vaikuttavia toimintamalleja.

Projektin neljä kohdetta:

Tupakoimattomuuden ja
nikotiinittomuuden
edistäminen

Osallisuuden
vahvistaminen

Terveyserojen
kaventaminen

Kaatumisten ehkäisy

HYVÄ KIERRE -projekti 2019–2023

Verkostotietoa ja
yhteystiedot:
www.hus.fi/hyvakierre
 hyvakierre@hus.fi

Tietoa ja ajankohtaista:
 @hyvakierre Hyvä Kierre

Sosiaalinen media:
#HyvaKierre

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

TOTEUTUS

Tuemme sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten ja asiantuntijoiden osaamisen vahvistamista ja hyvien käytänteiden vakiinnuttamista mahdollistamalla verkostomaista yhteistyötä.

VERKOSTOT

Tupakoimattomuuden edistäminen

Lihavuuden ehkäisy ja hoito

Kaatumisten ehkäisy

Lasten ja nuorten hyvinvointi

Pitkäaikaistyöttömien terveyspalvelut

TOIMINTAMUODOT

Työpajat

Seminaarit

TE-Aamumeetingit

Hyvä Kierre -päivät

Tiedon ja materiaalin jakaminen verkostojen Teams-alustalla

Julkaisut ja työkalut

Verkostotietoa ja yhteystiedot:

www.hus.fi/hyvakierre

 hyvakierre@hus.fi

Tietoa ja ajankohtaista:

 @hyvakierre
Hyvä Kierre

Sosiaalinen media:

#HyvaKierre

ALUEELLISIA HYVINVOINTIRAPORTTEJA

-HUS PERUSTERVEYDENHUOLLON YKSIKKÖ

Hyvinvointifaktoja uusmaalaisista ikäihmisistä

- Julkaistu nyt vanhusten viikolla (3.-10.10.2021)
- Uutinen 5.10.2021: [Hyvinvointifaktoja uusmaalaisista ikäihmisistä julkaistaan kuluvalle vanhusten viikolla | HUS](#)
- www.hus.fi/hyvakierre

Hyvinvointifaktoja uusmaalaisista nuorista

- Julkaistu keväällä 2019
- www.hus.fi/hyvakierre

-> Vuonna 2022: Hyvinvointifaktoja uusmaalaisista työikäisistä

Uutinen 5.10.2021: [Hyvinvointifaktoja uusmaalaisista ikäihmisistä julkaistaan kuluvalle vanhusten viikolla | HUS](#)

www.hus.fi/hyvakierre

Hyvinvointifaktoja

UUSMAALAISISTA IKÄIHMISISTÄ

HYVINVOINTIFAKTOJA IKÄIHMISSÄ

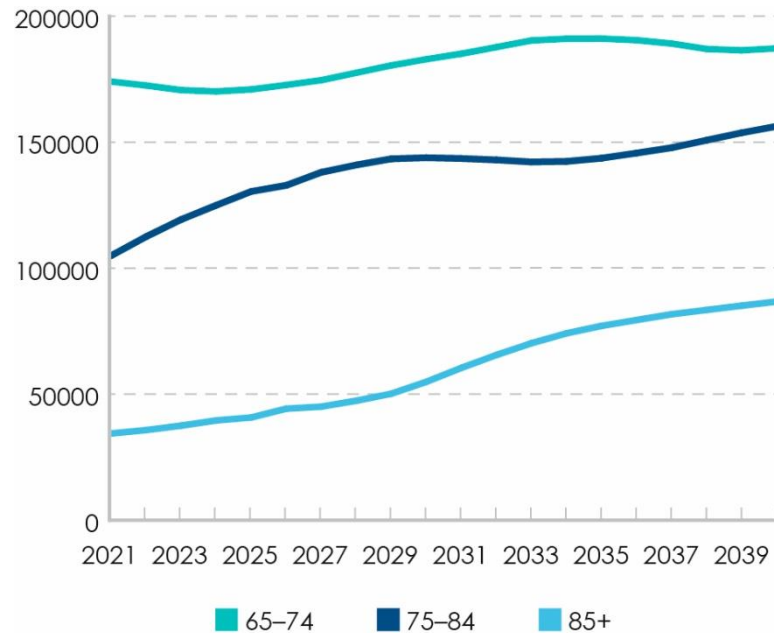
- Terveysteen, toimintakykyyn, elämäntapoihin, hyvinvointiin sekä avun tarpeeseen liittyviä tunnuslukuja
- Pidemmällä aikajänteellä tai esittämällä poikkileikkaustietoa vuosilta 2020 tai 2021
- Hyvinvointialue, Helsinki (Helsingin vanhustutkimus), Suur-Helsinki (Helsingin ravitsemustutkimus), pääkaupunkiseutu (hyvinvointikysely) ja Uusimaa (esim. väestöennuste) tasolla
- Sisällön koonnut yliopistotutkija, dosentti Satu Jyväkorpi
- Tietolähteet
 - Terveysteen ja hyvinvoinnin laitoksen julkaisemia tilastoja (Sotkanet, Finninjury ym.), Helsingin vanhustutkimuksen aineistoja, Helsingin ravitsemustutkimusten ympärivuorokautisesta hoidosta saatuja tietoja, pääkaupunkiseudun hyvinvointikyselyllä kerättyjä tietoja, tutkimusartikkeleita sekä muita julkisia lähteitä

A photograph of an elderly couple standing outdoors. The woman on the left has short, straight white hair and is smiling. She is wearing a light beige cardigan over a blue button-down shirt with small white polka dots. The man on the right has white hair, a full white beard, and is wearing glasses. He is also smiling and wearing a grey textured sweater over a light blue button-down shirt. The background is a soft-focus outdoor setting with green foliage.

IKÄÄNTYNEIDEN MÄÄRÄN ENNUSTE

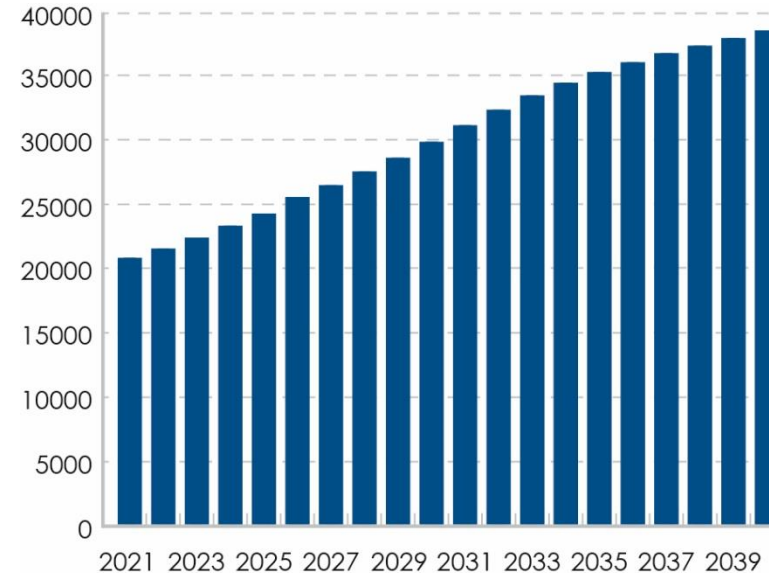
IKÄÄNTYNEIDEN MÄÄRÄN ENNUSTE

Kuvio 1. Ikäihmisten väestöennuste Uudellemaalle vuodelle 2040.

Lähde: Suomen Virallinen tilasto, väestöennuste 2018.

Kuvio 2. Ennuste keskivaikeaa tai vaikeaa muistisairautta sairastavien määrän kasvusta Uudellamaalla vuoden 2040 loppuun mennessä.

Lähde: Keskivaikeaa ja vaikeaa muistisairautta sairastavien määrän ennuste on laadittu käyttämällä Suomen Virallisen tilaston (2018) väestöennustetta. Sen perusteella on tehty tätä raporttia varten laskelma, joka kuvaa eri ikäryhmille tyypillistä keskivaikean ja vaikean muistisairauden esiintyvyyttä.

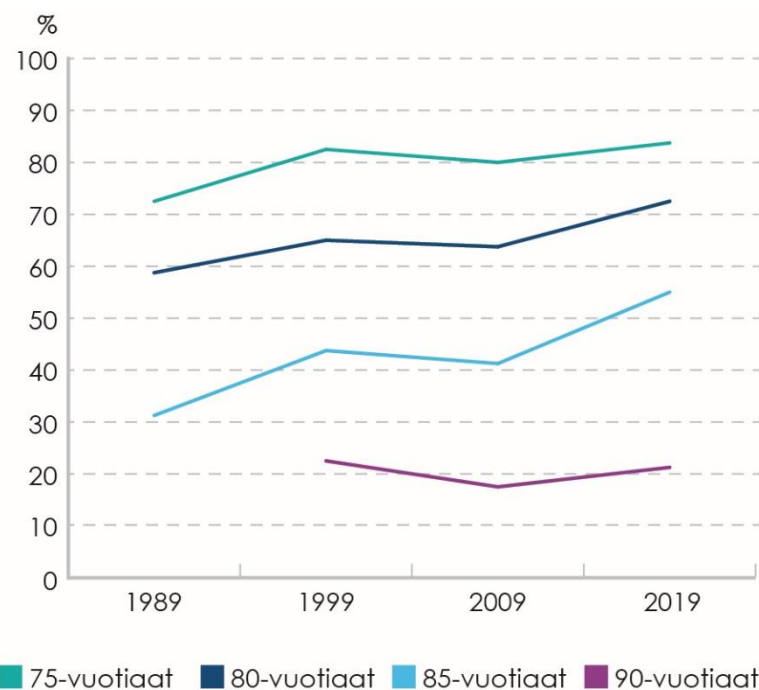
A photograph of an elderly man with a grey beard and mustache, smiling and looking slightly to his right. He is wearing a bright blue ski jacket with black accents on the collar and cuffs, a black beanie, and black ski gloves. He is holding a ski pole in his right hand. The background is a soft-focus forest of tall evergreen trees under a clear sky. The lighting suggests it might be late afternoon or early morning, with a warm glow.

IKÄÄNTYNEIDEN
HYVINVOINTI JA
TOIMINTAKYKY

IKÄÄNTYNEIDEN HYVINVOINTI JA TOIMINTAKYKY

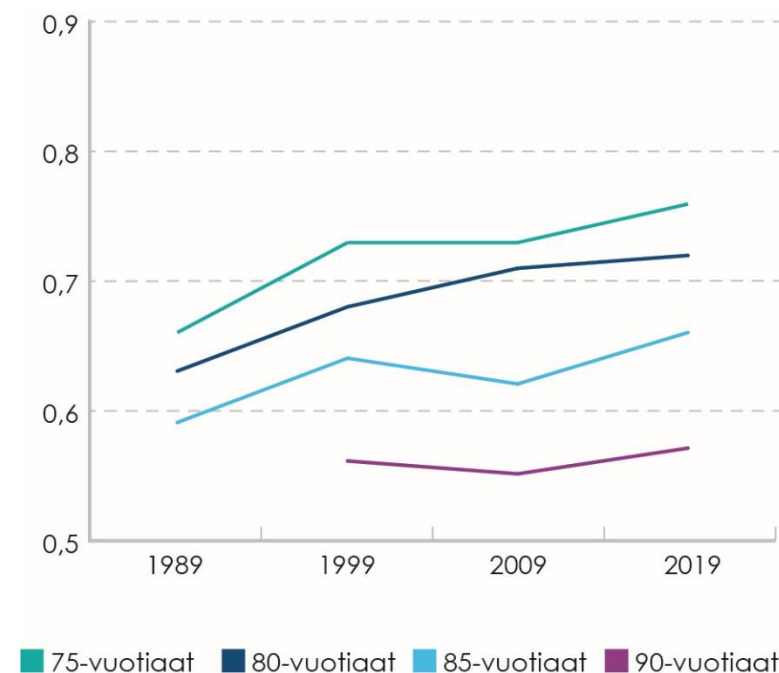
TOIMINTAKYVYN JA TERVEYDEN YLEISIÄ TRENDEJÄ

Kuvio 3. Helposti ulkona kävelemään pystyvät (75-, 80-, 85- ja 90-vuotiaat).

Lähde: Öhmanym. 2021.

Kuvio 4. 75-, 80-, 85- ja 90-vuotiaiden helsinkiläisten psyykkisen hyvinvoinnin trendit (mitattuna asteikoilla 0–1)

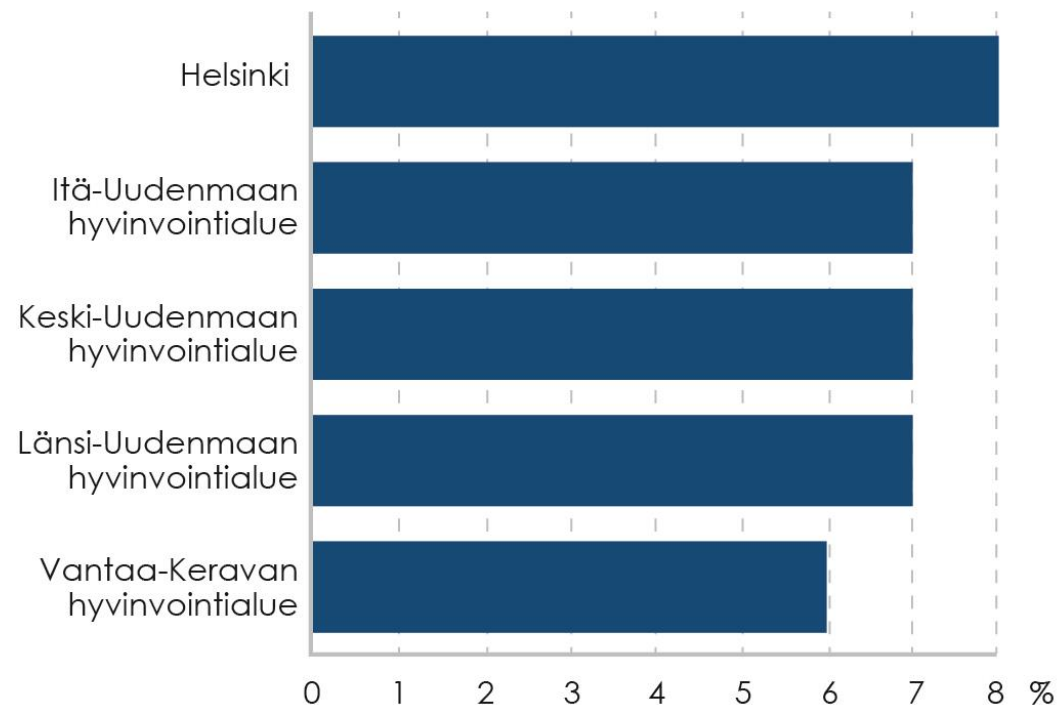

Lähde: Öhmanym. 2021.

IKÄÄNTYNEIDEN HYVINVOINTI JA TOIMINTAKYKY

KOGNITIO, MUISTI

Kuvio 16. Muistinsa huonoksi kokevien osuus 75 vuotta täyttäneistä Uudenmaan hyvinvointialueilla 2020.

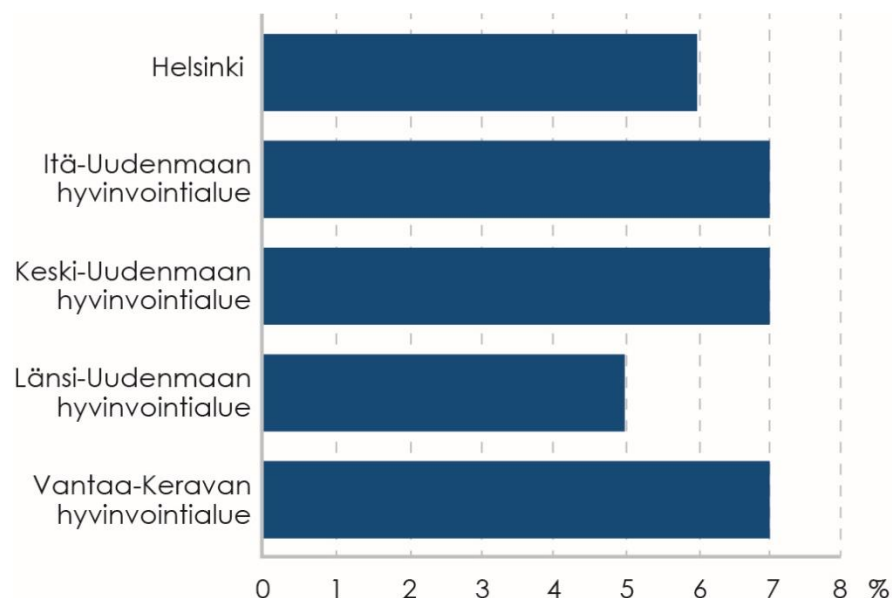

Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005–2021.

IKÄÄNTYNEIDEN HYVINVOINTI JA TOIMINTAKYKY

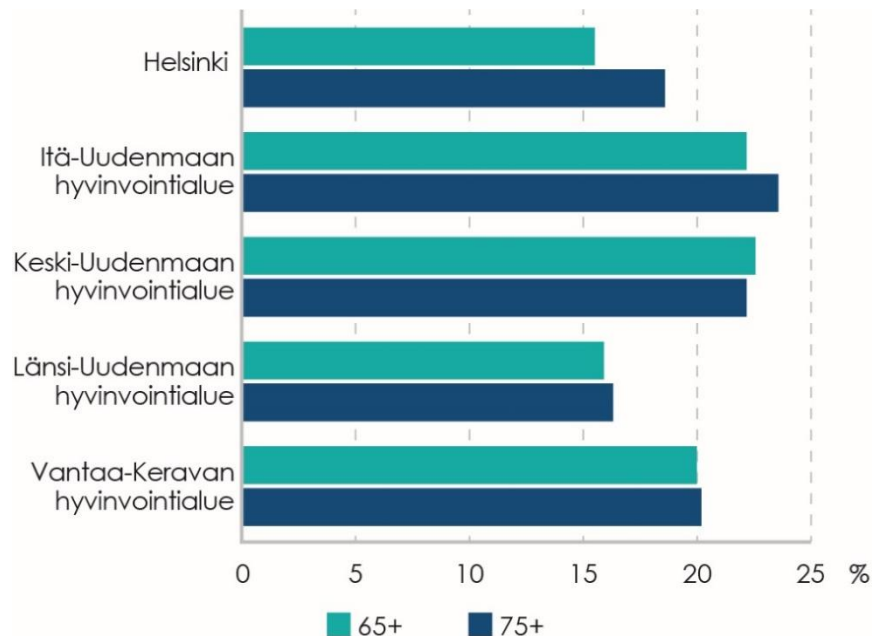
TOIMEENTULO

Kuvio 21. Rahanpuutteen vuoksi ruoasta, lääkkeistä tai lääkärikäynneistä tinkimään joutuneiden osuus (%), 75 vuotta täyttäneet Uudellamaalla hyvinvointialueittain.

Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005–2021.

Kuvio 22. Korkeat asiakasmaksut haitanneet hoidon saantia, osuus terveystalveluja käyttäneistä (%), 65 vuotta ja 75 vuotta täyttäneet (2020).

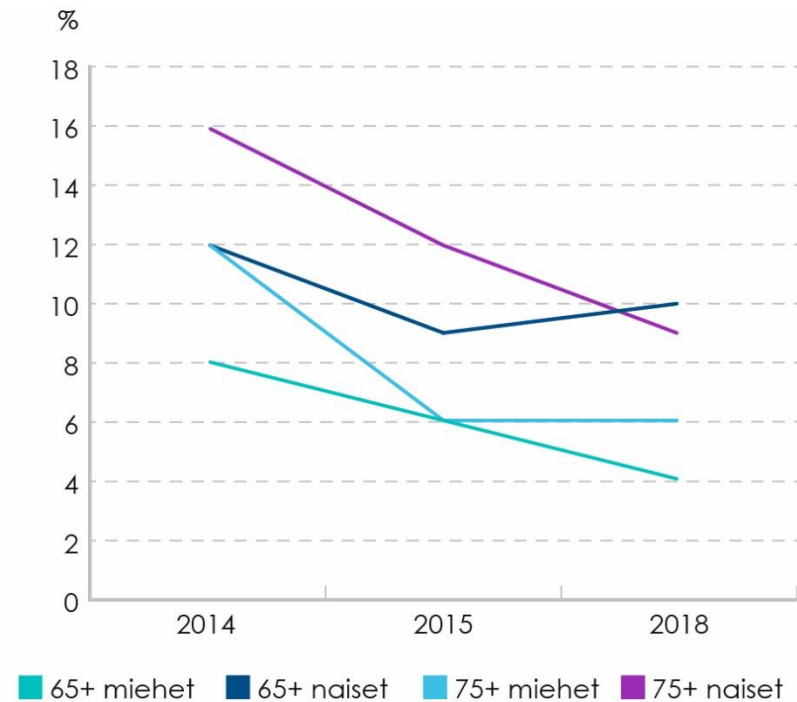

Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005–2021.

IKÄÄNTYNEIDEN HYVINVOINTI JA TOIMINTAKYKY

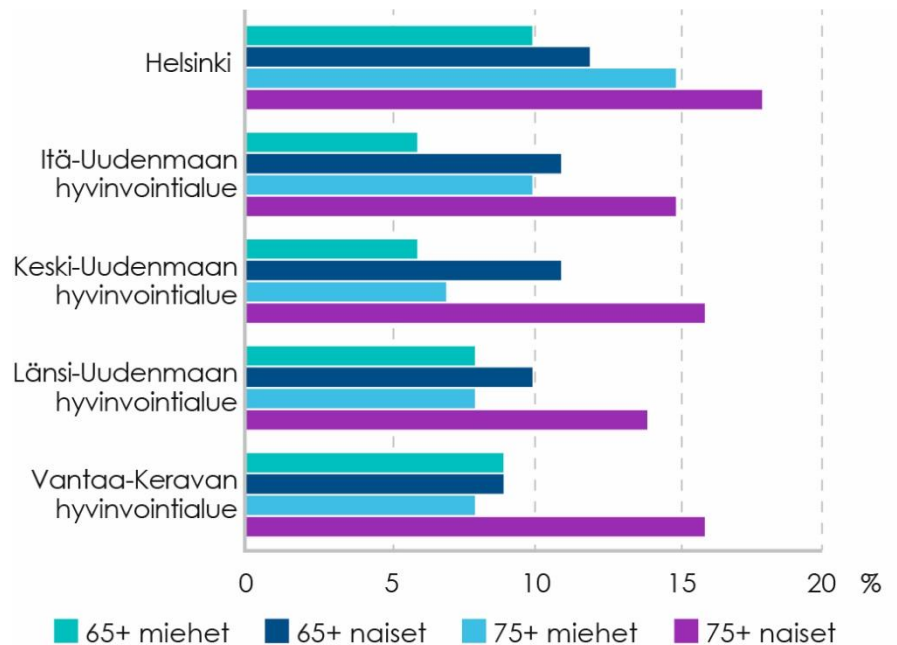
YKSINÄISYYS

Kuvio 19. Itsensä yksinäisiksi tuntevien osuus, %.

Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005–2021.

Kuvio 20. Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus (%), 65 vuotta ja 75 vuotta täyttäneet hyvinvointialueittain vuonna 2020.

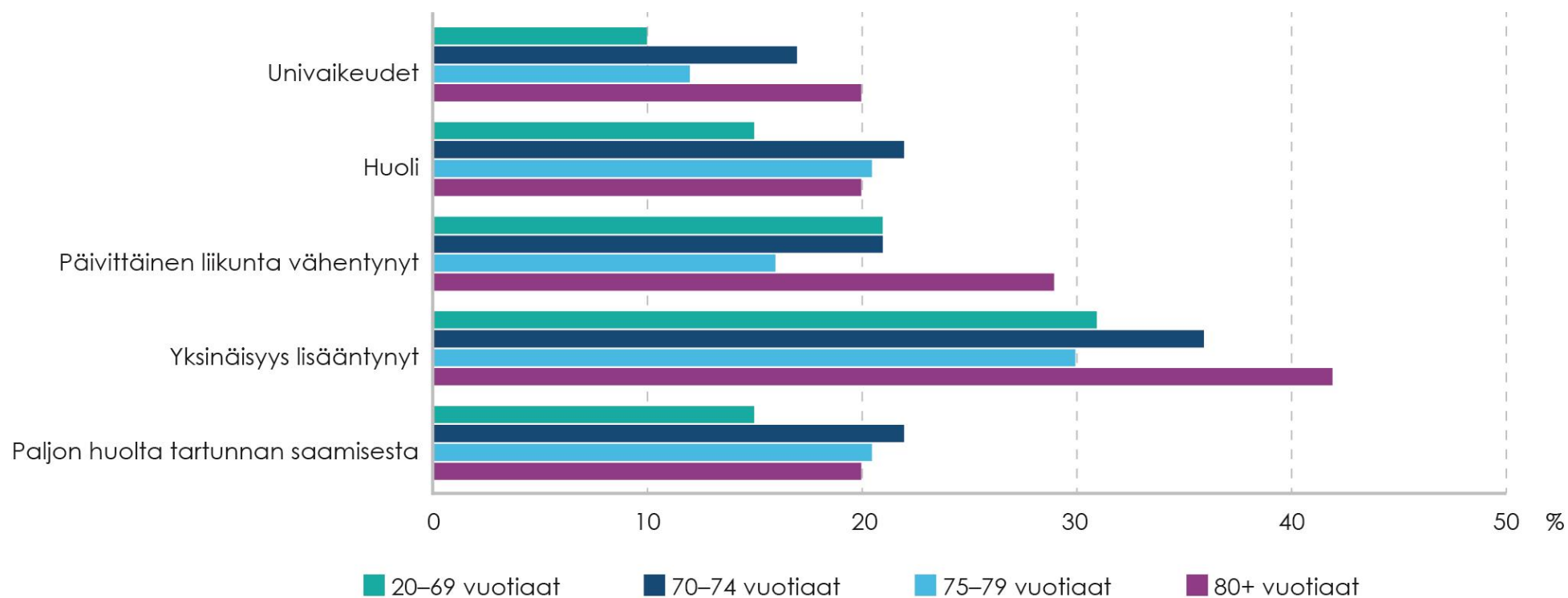

Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005–2021.

IKÄÄNTYNEIDEN HYVINVOINTI JA TOIMINTAKYKY

KORONAPANDEMIAN VAIKUTUKSIA IKÄIHMISIIN

Kuvio 26. Koronapandemian vaikutukset eri ikäluokkiin Suomessa.

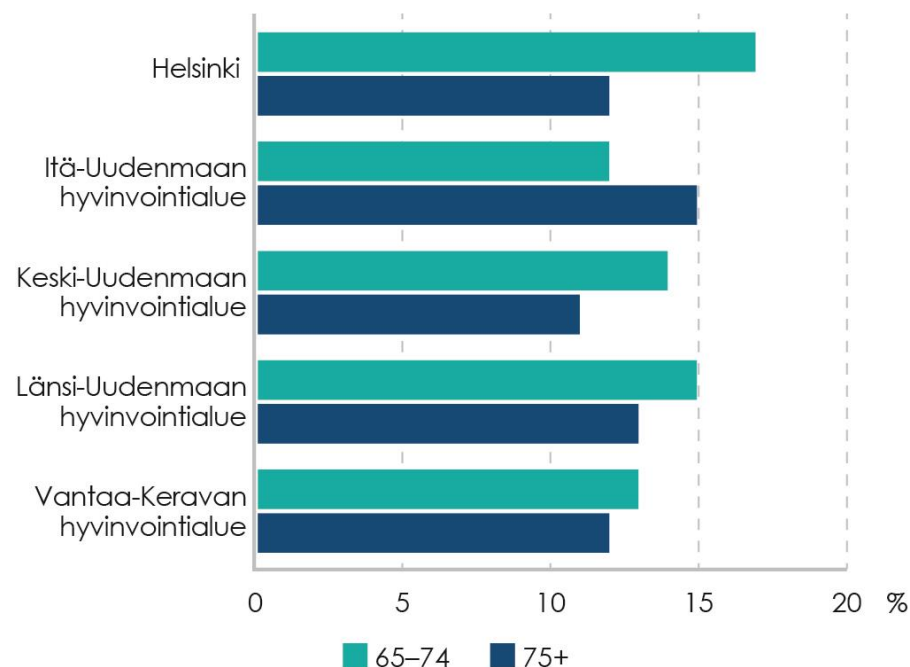

Lähde: Finsote 2020. Ennakkotieto, kerätty 9–11/2020. THL 2020.

IKÄÄNTYNEIDEN HYVINVOINTI JA TOIMINTAKYKY

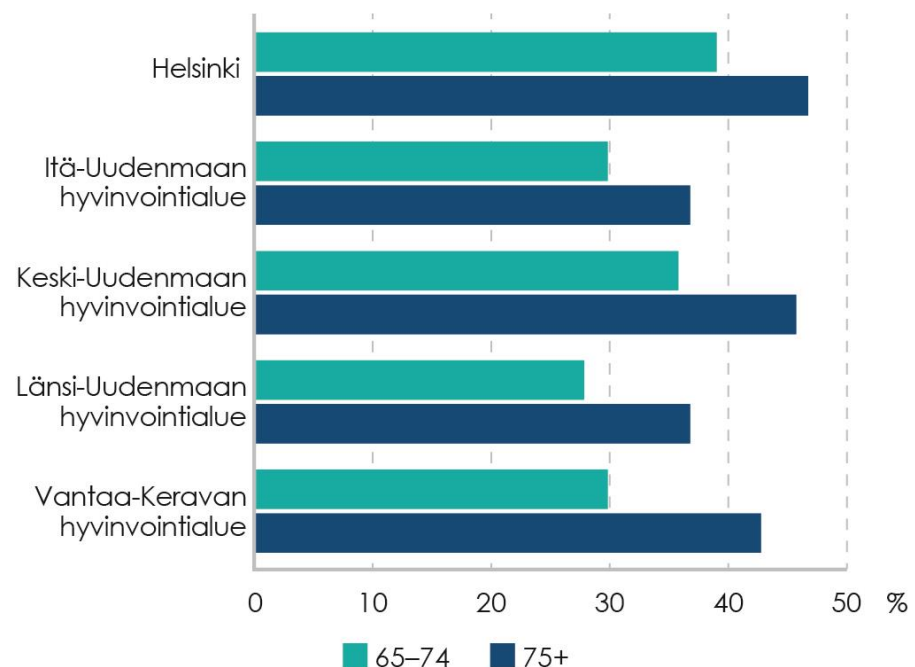
KORONAPANDEMIAN VAIKUTUKSIA IKÄIHMISIIN

Kuvio 29. Niiden henkilöiden osuus (%) ikäluokasta, joiden päivittäinen liikkuminen on lisääntynyt korona-aikana.

Lähde: FinSote-tutkimus, 2020 tiedonkeruu.

Kuvio 30. Niiden henkilöiden osuus (%) ikäluokasta, joiden yksinäisyys on lisääntynyt korona-aikana.

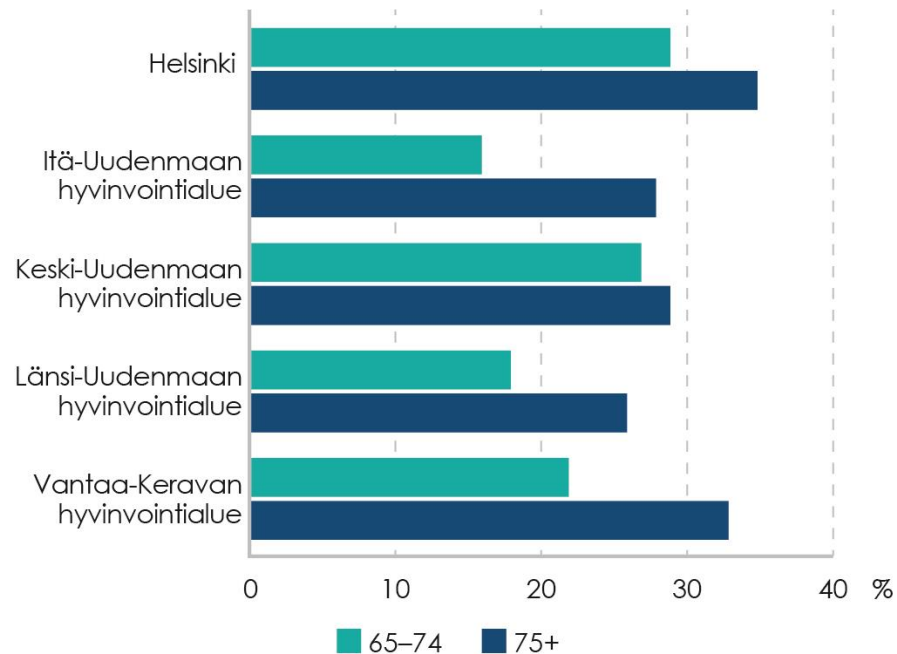

Lähde: FinSote-tutkimus, 2020 tiedonkeruu.

IKÄÄNTYNEIDEN HYVINVOINTI JA TOIMINTAKYKY

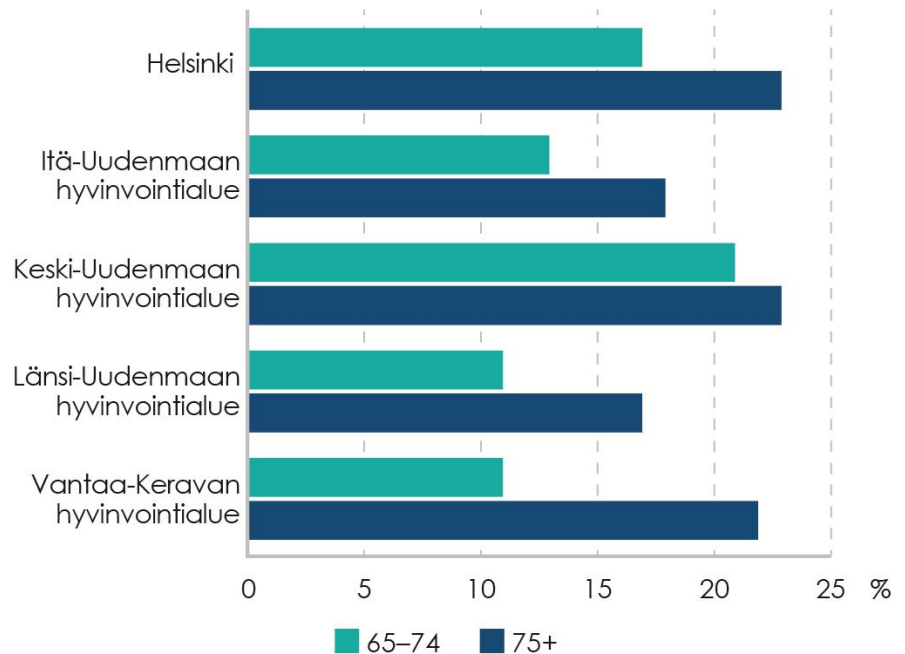
KORONAPANDEMIAN VAIKUTUKSIA IKÄIHMISIIN

Kuvio 27. Niiden henkilöiden osuus (%) ikäluokasta, joiden päivittäinen liikunta on vähentynyt korona-aikana

Lähde: FinSote-tutkimus, 2020 tiedonkeruu.

Kuvio 28. Niiden henkilöiden osuus (%) ikäluokasta, joiden univaikeudet ja painajaiset ovat lisääntyneet korona-aikana.

Lähde: FinSote-tutkimus, 2020 tiedonkeruu.

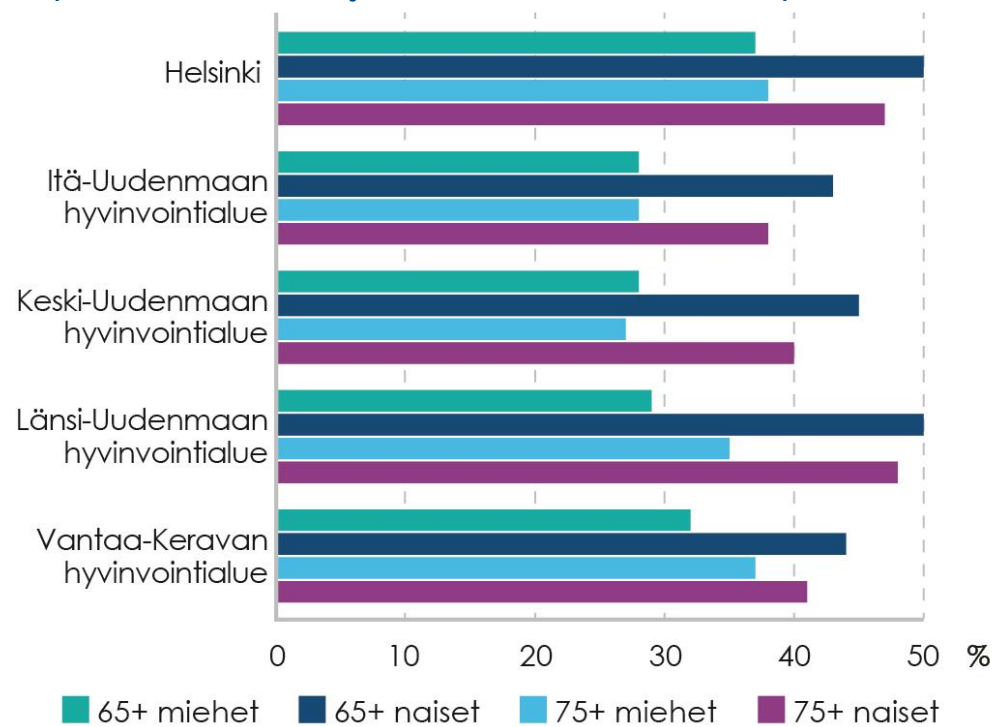
A photograph of an elderly woman with short, white hair, smiling and looking down. She is wearing a light grey turtleneck sweater under a blue quilted vest. She is sitting outdoors in a forest, with a tree trunk visible on the right and a blurred background of trees and foliage. The word "ELINTAVAT" is overlaid in white capital letters on the right side of the image.

ELINTAVAT

ELINTAVAT

RAVITSEMUS

Kuvio 34. Suositusten mukaan kasviksia ja hedelmiä syövät, 65 vuotta ja 75 vuotta täyttäneet miehet ja naiset Uudenmaan hyvinvointialueilla vuonna 2020.

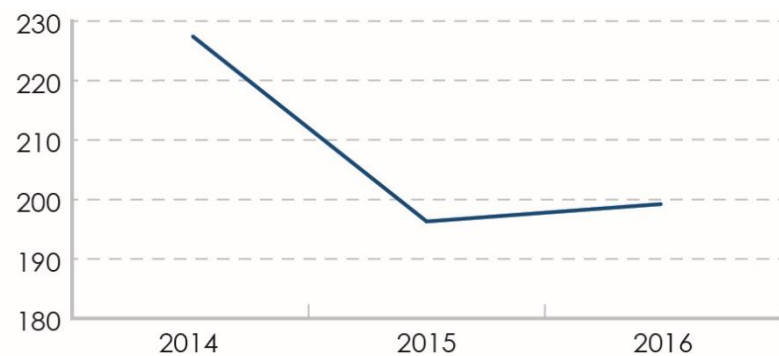

Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattori pankki Sotkanet.fi 2005–2021.

ELINTAVAT

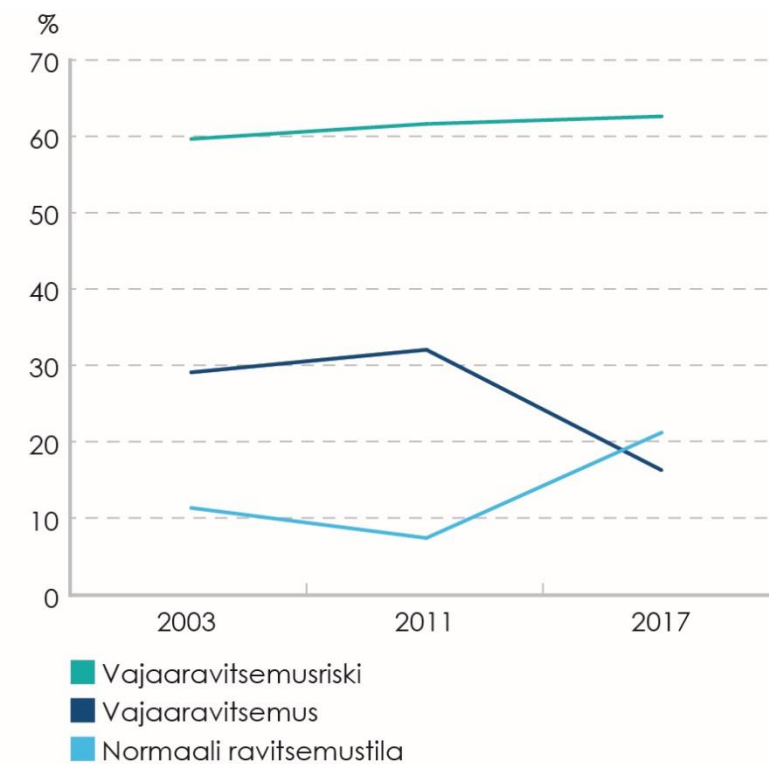
RAVITSEMUS - VAJAARAVITSEMUS

Kuvio 35. Vajaaravitsemusriski erikoissairaanhoidossa NRS-mittarilla mitattuna 2014–2016.

Lähde: Orell Hym. (julkaisematon).

Kuvio. 36 Ravitsemustila pitkäaikaishoidossa MNA:lla (Mini Nutritional Assessment) mitattuna 2003–2017.

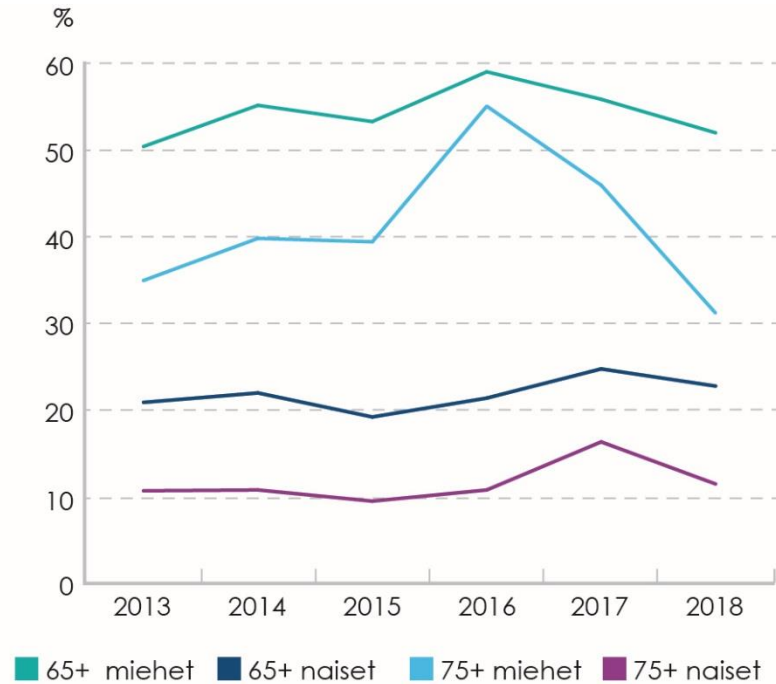

Lähde: Soini ym. 2018.

ELINTAVAT

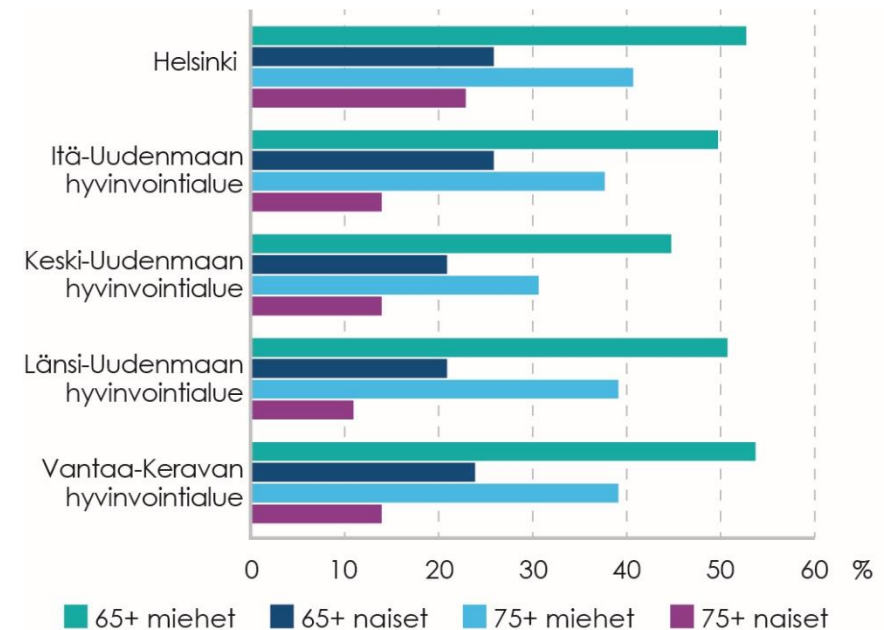
ALKOHOLIN KÄYTTÖ

Kuvio 38. Alkoholia liikaa käyttävien osuus AUDIT-C-kyselyn mukaan (%), 65 ja 75 vuotta täyttäneet miehet ja naiset HUS-alueella.

Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005–2021.

Kuvio 39. Liikaa alkoholia käyttävien osuus AUDIT C-kyselyn mukaan (%) 65 vuotta ja 75 vuotta täyttäneistä naisista ja miehistä Uudenmaan hyvinvointialueilla 2020.

Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005–2021.

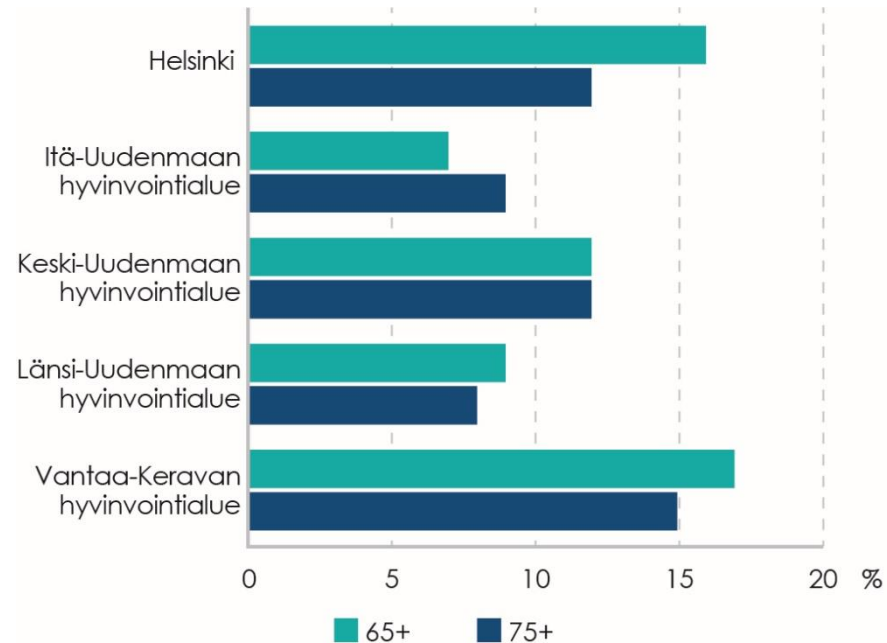
A woman with short brown hair and glasses, wearing a green turtleneck sweater, is sitting on a bed with white and blue pillows. She is looking at a laptop screen that displays a male doctor in a white coat and stethoscope, holding a clipboard. The text "TERVEYDENHUOLLON PALVELUT" is overlaid in white capital letters at the bottom right of the image.

TERVEYDENHUOLLON PALVELUT

TERVEYDENHUOLLON PALVELUT

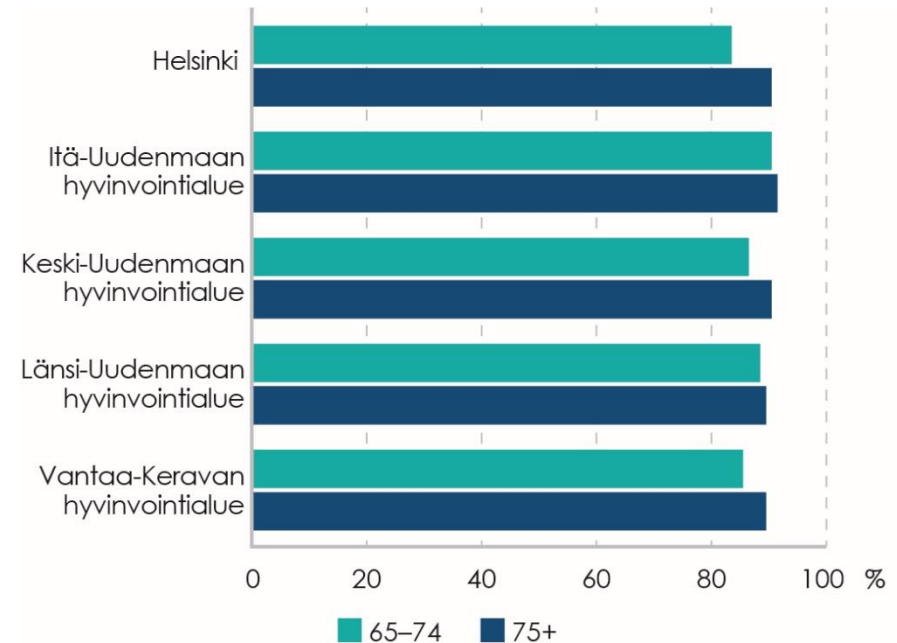
SÄHKÖISTEN PALVELUJEN KÄYTTÖ

Kuvio 44. Sähköisesti sosiaali- ja terveystalveissa asioineiden osuus (%) palveluja käyttäneistä 65 vuotta ja 75 vuotta täyttäneistä v. 2020.

Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005–2021.

Kuvio 45. Esteitä ja huolta sähköisten palvelujen käytöstä kokeneiden osuus (%) 65 vuotta ja 75 vuotta täyttäneistä vuonna 2020.

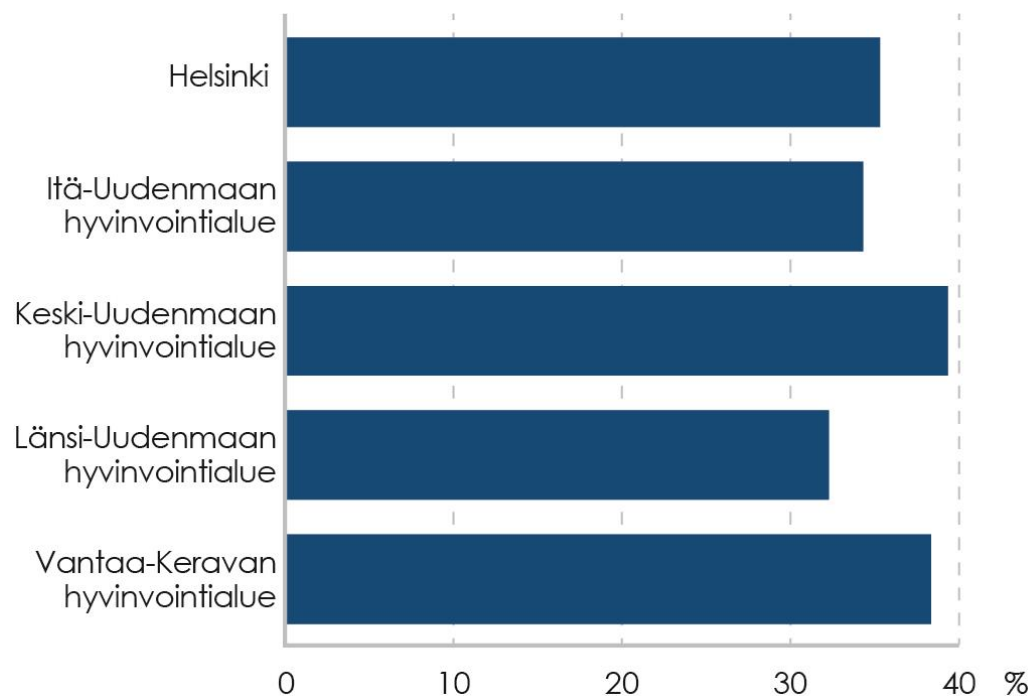

Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005–2021.

TERVEYDENHUOLLON PALVELUT

MATKAT HAITANNEET HOIDON SAANTIA

Kuvio 53. Hankalat matkat haitanneet hoidon saantia, osuus (%) terveyspalveluja käyttäneistä 75 vuotta täyttäneistä.

Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005–2021.

HOIVAN TARVE

HOIVAN TARVE

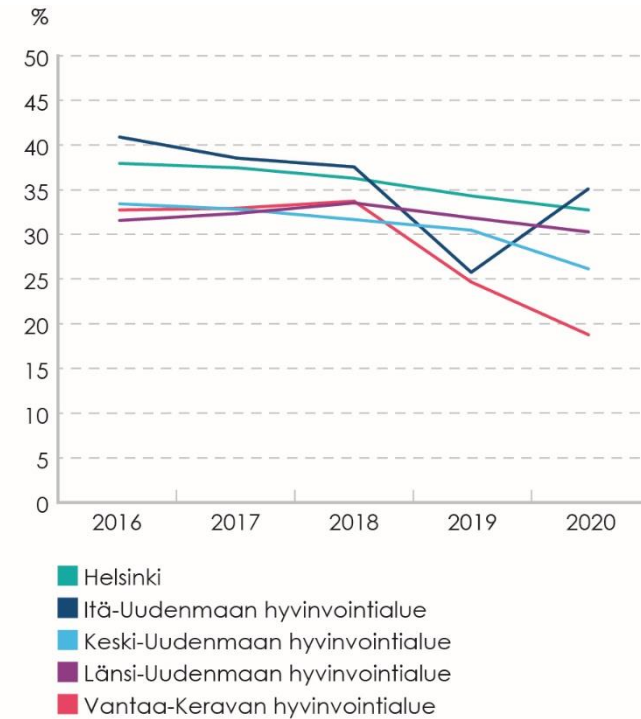
KOTIHOITO

Kuvio 54. Säännöllisen kotihoidon piirissä olevien asiakkaiden määrä HUS-alueella.

Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005–2021.

Kuvio 55. Säännöllisen kotihoidon piirissä olleiden 85 vuotta täyttäneiden asiakkaiden osuus (%) vastaavan ikäisestä väestöstä.

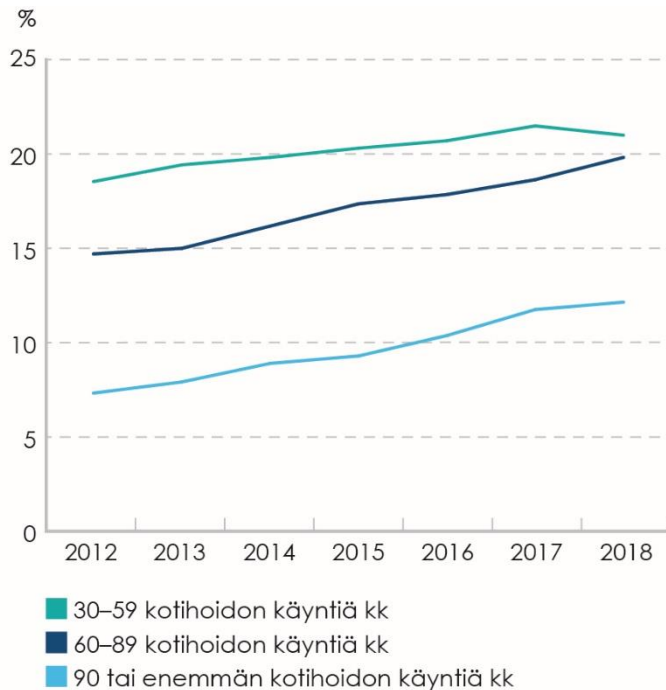

Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005–2021.

HOIVAN TARVE

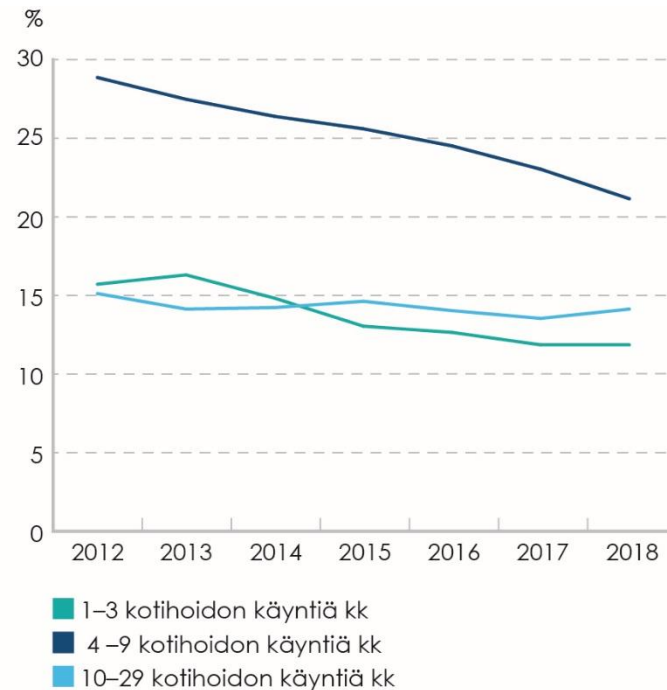
KOTIHOITO - KOTIHOIDON KÄYNTIEN MÄÄRÄN MUUTOS

Kuvio 56. Säännöllisen kotihoidon 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, joilla paljon kotihoidon käyntejä kuukaudessa (%) HUSin alueella.

Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005–2021.

Kuvio 57. Säännöllisen kotihoidon 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, joilla vähän kotihoidon käyntejä kuukaudessa (%) HUSin alueella.

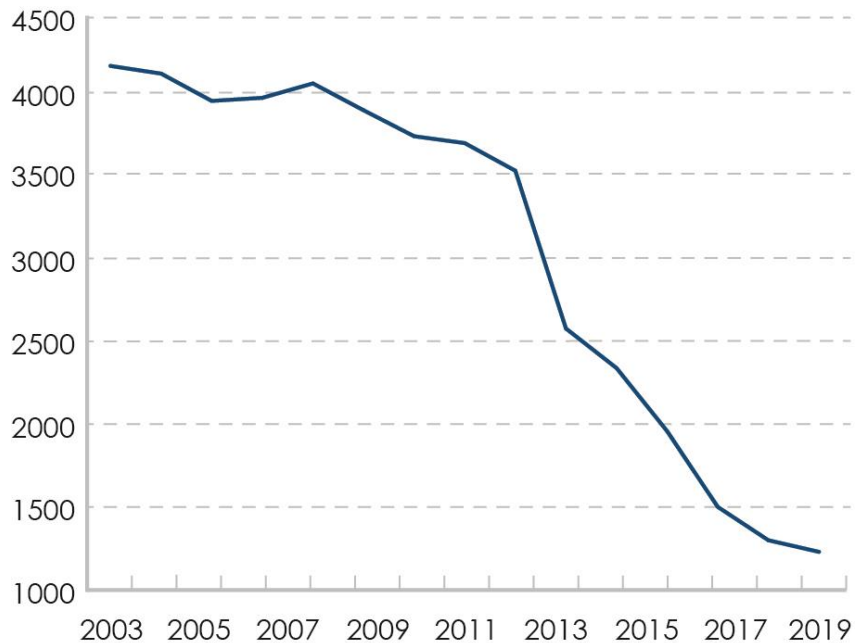

Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005–2021.

HOIVAN TARVE

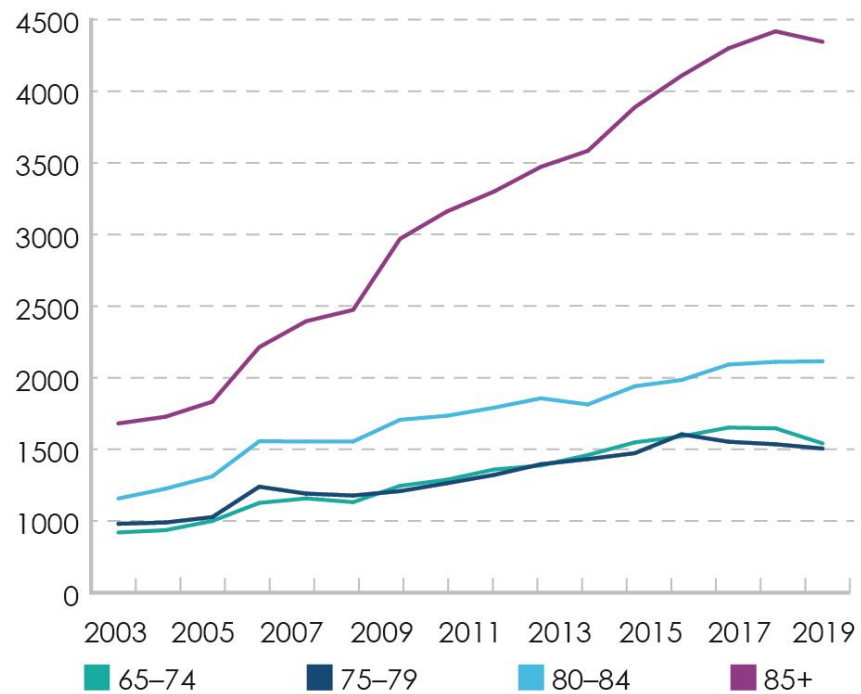
VANHAINKOTIEN PITKÄAIKAISHOITO JA TEHOSTETTU PALVELUASUMINEN

Kuvio 58. Vanhainkotien pitkäaikaishoidossa olevien ikäihmisten määrä vuosina 2003–2019 HUS-alueella.

Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005–2021.

Kuvio 59. Ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen 65–79-vuotiaiden pitkäaikaisasiakkaiden määrä HUSin alueella.

Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005–2021.

YHTEENVETOA

Väestö vanhenee

Muistisairautta sairastavien määrä kasvaa merkittävästi > hoivan tarve kasvaa

Useat ikäihmisten hyvinvointia kuvaavat tunnusluvut parantuneet

Parempi kognitio

Entistä huonokuntoisempien tehostettua kotihoitoa tarvitsevien määrä kasvaa

Ikäihmisten alkoholinkäyttö huolena

Liikunta ja ravitsemussuositukset toteutuvat huonosti ja korona huonontanut tilannetta monella

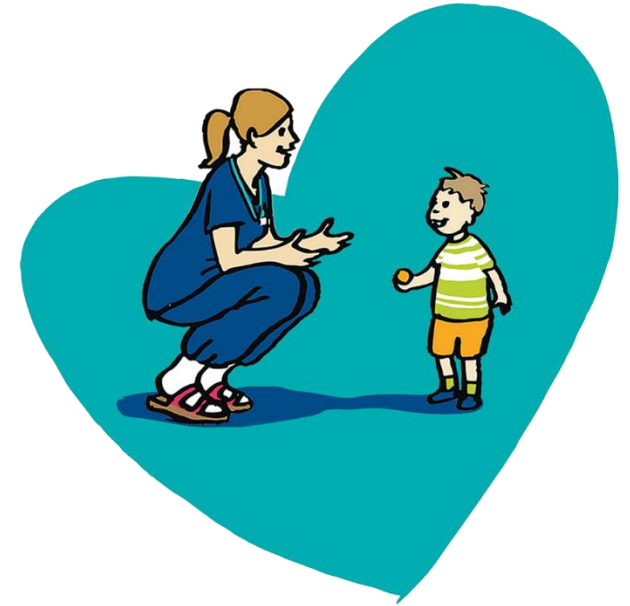
Miten tämän pitäisi tulevaisuudessa näkyä ennaltaehkäisyssä ja sote-palveluissa?

KIITOS

Paula Häkkänen

Terveysten edistämisen vs. ylilääkäri /
HUS Perusterveydenhuollon yksikkö
paula.hakkanen@hus.fi

www.hus.fi/hyvakierre
[#hyvakierre](https://twitter.com/hyvakierre)

Kohtaaminen
Edelläkävijyys
Yhdenvertaisuus